

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת ינון אזולאי

5187/25/פ

הצעת חוק החברות (תיקון – פרסום דוחות כספיים של מונופול), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 172 בחוק החברות, התשנ"ט–1999¹, בסעיף 172, בסופו יבוא :

"(ח) דוחות של חברה שאינה תאגיד מדווח שהיא בעל מונופולין, כמשמעותו בסעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988², יפורסמו לציבור ; לעניין סעיף זה, "פרסום לציבור" – פרסום באתר האינטרנט של החברה ומתן הודעה על פרסום כאמור בדרך המפורטת בסעיף 55 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968³."

דברי הסבר

בימים אלו ועל אף זאת שאנו בעיצומה של מלחמה אנו חווים גל התייקרויות בקרב ענפים שונים במשק הישראלי, כגון ענף המזון, דלק, דיור ועוד. כמו כן אנו עדים לכך שחברות בעלות מונופול בישראל משתמשות בכוחן על מנת להפקיע מחירים ולנקוט דרכי פעולה עסקיות פסולות כדי להגדיל את רווחיהן על חשבון ציבור הצרכנים בישראל ועל חשבון המתחרים הקטנים בענפים שבהם הן פועלות. בשוק מונופוליסטי בכוחו של בעל המונופולין להפחית את כמות המוצרים המוצעים בשוק, להביא להעלאת מחיריהם או לפגום באיכותם של המוצרים.

המשק בישראל מתאפיין בריכוזיות על ענפית יתרה בהשוואה לשווקים אחרים בעולם. חלק מהחברות המונופוליסטיות בישראל אינן נסחרות בבורסה ועל כן אינן נדרשות לפרסם לציבור את הדוחות הכספיים שלהן. ואולם, עצם היותה של חברה מונופוליסטית השולטת בנתח שוק מצדיקה את חובת פרסום הדוחות הכספיים שלה לציבור כחלק משמירה על האינטרס הציבורי. פרסום כזה יאפשר לציבור ולתקשורת לבקר את התנהלותו הפיננסית ואת התנהגותו העסקית של המונופול, ובכך יקשה על קיום התנהלות הפוגעת באינטרס הציבורי והציבורי.

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

² ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

לפיכך מוצע בהצעת חוק זו לחייב, במסגרת חוק החברות, התשנ"ט-1999, חברה שהיא בעלת מונופולין כמשמעות הדבר בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפרסם את הדוחות הכספיים שלה לציבור. פרסום כאמור יבוצע באתר האינטרנט של החברה ותינתן על כך הודעה בעיתון בדרך המפורטת בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת ולדימיר בליאק וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3390), על ידי חבר הכנסת אלי כהן (פ/24/3636) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת רון כץ (פ/25/60), על ידי חבר הכנסת ולדימיר בליאק וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/2201); פ/25/740; הוסרה מסדר היום ביום כ"ו באייר התשפ"ג (17 במאי 2023), על ידי חבר הכנסת אליהו רביבו (פ/25/2586), על ידי חבר הכנסת ולדימיר בליאק (פ/25/4424) ועל ידי חבר הכנסת גלעד קריב (פ/25/4495). הצעת החוק זהה לפ/25/4495 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ו בכסלו התשפ"ה (16.12.2024)